

Οι δύο χορωδίες του Αγίου Ιωάννου του Χρυσόστομου, παιδική και νέων, όπως και η ορχήστρα, δημιουργήθηκαν το φθινόπωρο του 1991. Τη Χορωδία Νέων και την Ορχήστρα Νέων ανέλαβε ο Χρυσόστομος Σταμούλης, την Παιδική Χορωδία η σύζυγός του, η μουσικός Ιωσήφίνα Κατωφλίδου, ενώ το εργαστήρι μουσικής είχε διευθυντή τον Θανάση Χατζηγιάννη. Έτσι, στην ενορία του Αγίου Ιωάννου του Χρυσόστομου δημιουργήθηκε σταδιακά ένας μουσικός πυρήνας που αριθμούσε συνολικά περίπου 180 παιδιά και νέους ηλικίας 6 έως και 30 ετών.

«Δεν πρόκειται ποτέ να ξεχάσω τον αρχικό ενθουσιασμό των παιδιών που έρχονταν να δοκιμαστούν στη χορωδία», θυμάται ο

κ. Σταμούλης. «Όλοι ζούσαμε ένα μικρό θαύμα, την έκπληξη της δημιουργίας, που ξεπερνούσε κατά πολύ τους σκοπούς για τους οποίους είχαμε προχωρήσει στη δημιουργία των μουσικών μας σχημάτων. Σκοποί οι οποίοι συνοψίζονταν στη συμμετοχή μας στη θεία λειτουργία, την οποία η Χορωδία Νέων από τότε και μέχρι σήμερα ψάλλει κάθε δεύτερη Κυριακή στο εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, στο Παπάφειο Ίδρυμα, και βεβαίως στην προώθηση της ελληνικής μουσικής (βυζαντινής, δημοτικής, σύγχρονης), στη χορωδιακή πράξη και στην ανάδειξη της πολιτιστικής και πολιτισμικής υπόστασης της ορθόδοξης ενορίας».

Τι επιδιώκατε όταν δημιουργή-

σατε αυτά τα σχήματα;

Ο στόχος μας ήταν εξ αρχής να αποκαλύψουμε ένα άλλο τρόπο ζωής στα όρια της σύγχρονης ορθόδοξης ενορίας, που για πολλά χρόνια είχε λησμονηθεί, κάποιες φορές μάλιστα είχε και πολεμηθεί. Σύμφωνα μ' αυτόν τον τρόπο, η Εκκλησία δεν είναι πέρα και έξω από τον πολιτισμό αλλά ούτε και ταυτίζεται ανεπιφύλακτα μ' αυτόν. Με άλλα λόγια, να δείξουμε πως παρότι ο Χριστός δεν είναι γέννημα του πολιτισμού, η Εκκλησία δεν μπορεί παρά να δημιουργεί συνεχώς πολιτισμό.

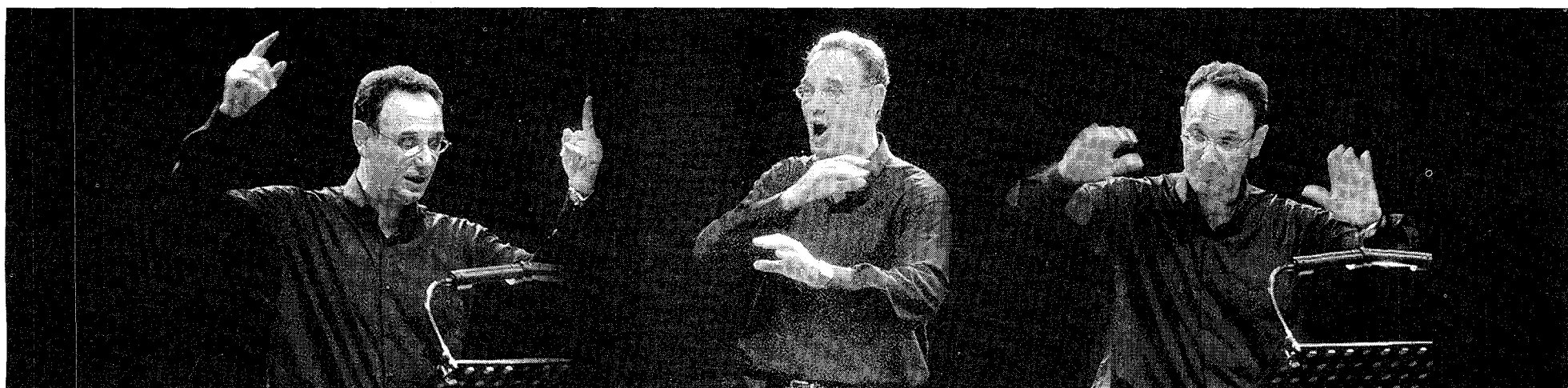
Πόσα μέλη αριθμεί η χορωδία και πώς μπορεί κάποιος να συμμετάσχει σ' αυτήν;

Η Χορωδία των Νέων αποτελείται από 50 νέους και νέες, ηλι-

κίας 16 έως και 30 περίπου ετών. Η Παιδική Χορωδία αριθμεί επίσης 50 χορωδούς, μαθητές και μαθήτριες δημοτικού και γυμνασίου. Οι δραστηριότητες μας είναι πολλές. Πέρα από τη συμμετοχή στη θεία λειτουργία, βασική εργασία των χορωδιών μας είναι η πραγματοποίηση συναυλιών εντός και εκτός Ελλάδας, άλλες φορές αυτοδύναμα και άλλες φορές με τη μορφή συνεργασίας ή συμμετοχής σε συναυλίες άλλων - χορωδιών, ορχηστρών, συνθετών ή και τραγουδιστών. Για να γίνει κάποιος ή κάποια μέλος της Χορωδίας περνάει από τη διαδικασία της ακρόασης, για να δούμε αν μπορεί να ανταποκριθεί στις μουσικές απαιτήσεις της προσπάθειάς μας. Στην περίπτωση που η δοκιμασία είναι επιτυχημένη,

Η Χορωδία Νέων και η Ορχήστρα Νέων «Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος» εορτάζουν φέτος δεκαπέντε χρόνια συνεχούς δημιουργίας, ενώ ετοιμάζουν μια σειρά συναυλιών στο εξωτερικό, στις οποίες θα παρουσιάσουν αποσπάσματα από τα έργα που σφράγισαν τη δουλειά τους όλο αυτό το χρονικό διάστημα. Για την ποικίλη δραστηριότητά τους συνομιλήσαμε με τον μαέστρο τους, συγγραφέα και αναπληρωτή καθηγητή στο τμήμα Θεολογίας του ΑΠΘ, Χρυσόστομο Σταμούλη.

Συνέντευξη **Θανάσης Γωγάδης**

Πολιτιστικό Σωματείο «Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος» 15 χρόνια μουσικής προσφοράς

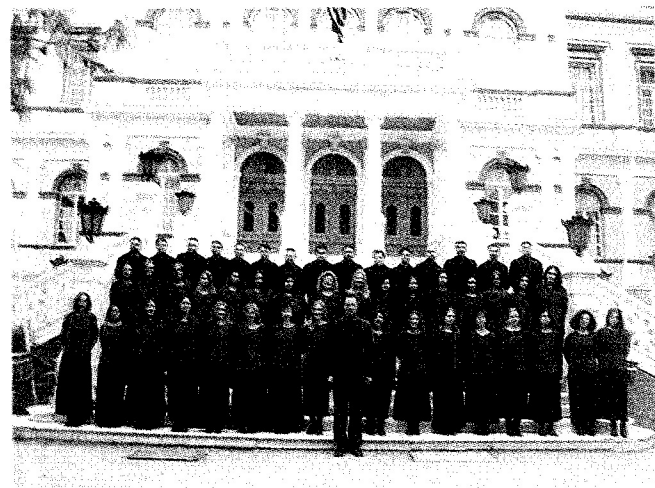
εγγράφεται στα μέλη της Χορωδίας. Οι πρόβες για τη μεγάλη Χορωδία γίνονται δύο φορές την εβδομάδα, κάθε Δευτέρα και Τετάρτη, και για την Παιδική Χορωδία μία φορά την εβδομάδα, κάθε Πέμπτη.

Ενώ έχουμε συνηθίσει οι ανάλογες χορωδίες να έχουν ένα αυστηρά βυζαντινό ρεπερτόριο, αυτή των νέων «Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος» το έχει διευρύνει. Εσείς πώς αντιμετωπίζετε την έντεχνη και παραδοσιακή μουσική;

Είναι αλήθεια ότι η Χορωδία μας είναι χορωδία ελληνικής μουσικής. Ειδικότερα μάλιστα θα έλεγα ότι το βασικό μας έργο είναι η ενασχόλησή μας με την έντεχνη και λαϊκή ελληνική μουσική. Ίσως αυτό είναι και η έκ-

στήριο του προσώπου. Και είναι ωραίο μετά από χρόνια να βλέπεις αυτό που στην αρχή ξάφνιαζε να αποκτά σήμερα ρίζες και να στεριώνει.

Πρόσφατα βρέθηκα στην Αθήνα, στο Μέγαρο Μουσικής. Η Αρχιεπισκοπή Αθηνών διοργάνωσε μια συναυλία προς τιμήν του Σταύρου Κουγιουμτζή. Με κάλεσαν λοιπόν κι εμένα, μαζί με άλλους -όπως τον Ευγένιο Σπαθάρη, τον Φίλιππο Γράψα, τον Γιάννη Κακουλίδη- για να μιλήσουμε για το τελευταίο βιβλίο του κυρ Σταύρου, το «Χρόνια σαν βροχή». Μου έλεγαν λοιπόν πολλοί εκεί ότι δεν μπορούσαν να πιστέψουν πως η Εκκλησία κάνει ένα τέτοιο άνοιγμα στο λαϊκό τραγούδι. Πράγμα πρωτόγνωρο και επαινετό. Και είμαστε σήμερα στα 2006!

πληξη που επιφυλάσσουμε στους φίλους μας. Όπως ακριβώς είπατε, όλοι ταυτίζονται με την ενοριακή χορωδία με τη βυζαντινή και στην καλύτερη περίπτωση με τη δημοτική μουσική. Εμείς θελήσαμε εξ αρχής να δείξουμε ότι υπάρχουν και άλλα είδη μουσικής που μπορούν να αποκαλύπτουν το αόρατο. Θελήσαμε να φανερώσουμε ότι δεν υπάρχουν δύο κόσμοι διαφορετικοί και συγκρουόμενοι, ένας ιερός και ένας βέβηλος. Κάνουμε ένα άνοιγμα με κόστος και νομίζω ότι δικαιώσαμε τον εθνικό μας ποιητή που λέγει πως οι δρόμοι που έχει ο νους είναι πολλοί. Άλλωστε και οι εκκλησίες μας παλιά κτίζονταν με ανόμοιες πέτρες, μικρές και μεγάλες, και τούτη η ανομοιομορφία τους ήταν και η ομορφιά τους. Η αρμονία της διαφορετικότητας, που αποκαλύπτει παντού και πάντα το μυ-

Δεκατέσσερα χρόνια μετά την πρώτη μας συναυλία με τον Θεσσαλονικιό συνθέτη, την άνοιξη του 1992.

Έχετε συνεργαστεί με πολλές μεγάλες προσωπικότητες της ελληνικής μουσικής σκηνής. Ποιοι ήταν οι συνθέτες, αλλιό και οι μαέστροι με τους οποίους συνεργαστήκατε;

Καταρχήν και εξαιρέτως, όπως ήδη σας είπα, ο Σταύρος Κουγιουμτζής. Στη συνέχεια ο Γιάννης Μαρκόπουλος, ο Νίκος Κυπουργός, ο Μάριος Τόκας και ο Παντελής Τερεζάκης. Οι μαέστροι που κατά καιρούς διηύθυναν τη Χορωδία είναι ο Μάρτιν Γέιτς, διευθυντής της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της Αγγλίας, και ο Αλέξανδρος Μυράτ, διευθυντής της Καμεράτας.

Ο Σταύρος Κουγιουμτζής ήταν

Δισκογραφία

«Λιταία Πύλη»
Μουσική Χρυσόστομου Σταμούλη, ποίηση και σίχοι Ν. Γ. Πεντζίκη, Α. Σικελιανού, Β. Βαρβαρέσου κ.ά.

«Μάνα μου και Παναγία»
τραγούδια για τη μάνα και την Παναγία, από τον Επιτάφιο της Εκκλησίας μέχρι και τον Επιτάφιο του Μίκη Θεοδωράκη

«Θεία Λειτουργία»
του Αγίου Ιωάννου του Χρυσόστομου

«Τ' άστρο ψηλά»
Χριστουγεννιάτικα τραγούδια σε συνεργασία με τη Χορωδία του Βελβεντού και τον τραγουδιστή Μανώλη Χατζημανώλη

«Οδοιπόρος»
Προς τιμήν του καθηγητή Νίκου Μασσούκα, με τραγούδια Χατζιδάκι, Θεοδωράκη, Καλογήρου κ.ά.

«Μαρμαρυγή των άστρων»
Μουσική Παντελή Τερεζάκη, σίχοι Βασίλη Σαρτσάββα

«Καππαδοκία»
Μουσική Χρυσόστομου Σταμούλη, γραμμένη για την ομότιτλη ταινία του Γιάννη Παπακαρμέζη

ο άνθρωπος που συνεργαστήκατε στενά μαζί του. Μιλήστε μας για αυτόν και για τον τρόπο με τον οποίο δουλέψατε.

Ό,τι και να πει κανείς για τον Σταύρο Κουγιουμτζή είναι λίγο. Σίγουρα με την απώλειά του η Χορωδία μας έκλεισε τον σημαντικότερο μέχρι σήμερα κύκλο της. Θα μπορούσα να πω ότι η παρουσία του κυρ Σταύρου σφράγισε την προσπάθειά μας. Υπήρξε για μας το μουσικό μας Α και Ω. Ο δάσκαλος, ο φίλος, ο άνθρωπος. Η προσωποποίηση του ήθους ταπεινότητας. Αυτός για τον οποίο όλοι ήξεραν ποιος ήταν αλλά ο ίδιος δεν το έμαθε ή δεν θέλησε να το μάθει ποτέ. Δουλέψαμε μαζί του σε στιγμές ξεχωριστές. Μας εμπιστεύτηκε την πρώτη εκτέλεση του «Κύριε εκέκραξα», με σολίστ τον Γιώργο Νταλάρα, τον Οκτώβριο του 1992, στο Παλιό Ντε-

Σπορ. Θυμάμαι με πόση αγωνία έρχονταν στις πρόβες μας, αυτός και η Αιμιλία Κουγιουμτζή, για να δουλέψουμε το κομμάτι. Εμείς στα πρώτα μας και εκείνος στα άγια των αγίων του ελληνικού τραγουδιού. Και όμως πάντα διακριτικός και εξαντλητικά απλός. Έκανε μικρές παρατηρήσεις, κάποιες διορθώσεις, και νόμιζε ότι μας ζητούσε συγγνώμη για την ταλαιπωρία. Μας ζητούσε συγγνώμη, νομίζοντας πως του κάνουμε χάρη, χωρίς να καταλαβαίνει πως έθρεψε την πεύνα και τη δίψα μας με το μόνον το μυστικό μιας ζωής βουτηγμένης στην αθηναϊκή δημιουργία, μιας ζωής προσφοράς στον πολιτισμό. Λέει στο τελευταίο του βιβλίο πως δεν χάνονται αυτοί που φεύγουν άμα τους θυμάσαι. Και εμείς τον θυμόμαστε πάντα με αγάπη.

Ποιες υπήρξαν οι επιφανέστερες στιγμές της Χορωδίας;

Νομίζω πως αν πρέπει να ξεχωρίσω τις πιο ποιοτικές στιγμές, θα διάλεγα τη συναυλία στο Ηρώδειο το 1998 (αποσπάσματα από διάφορα μιούζικαλ με τίτλο West End The Concert), με τη Συμφωνική Ορχήστρα Αθηναίων, διευθυντή τον Μάρτιν Γέιτς και σολίστ τους Γκράχαμ Μπίκλεϊ, Κιμ Κρίσγουελ, Άντριου Χάλντεϊ και Ντέμπορα Μάγιερς, και τη συναυλία μας, την ίδια χρονιά, στο Παλιό Ντε Σπορ της Θεσσαλονίκης, όπου ανεβάσαμε τους «Ύμνους αγγέλων σε ρυθμούς ανθρώπων» του Σταύρου Κουγιουμτζή, με την Καμεράτα Ορχήστρα Φίλων της Μουσικής Αθηνών, διευθυντή τον Αλέξανδρο Μυράτ και σολίστ τον Γιώργο Νταλάρα και την Αιμιλία Κουγιουμτζή.

Νομίζω ότι όλες οι συναυλίες ήταν ξεχωριστές. Εντούτοις, θα μείνω σε μια πολύ ιδιαίτερη συναυλία, που δώσαμε το 2000 στην Κωνσταντινούπολη, παρόντος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου, με αφόρμη το πρώτο παγκόσμιο συνέδριο Ορθόδοξων Νέων. Ήταν μια συναυλία φορτισμένη από πολλές πλευρές. Δυσόμοι ώρες και ο πατριάρχης εκεί και γύρω γύρω 800 νέοι από όλον τον κόσμο να ακούν Θεοδωράκη, Χατζιδάκι, Καλδάρη, Κουγιουμτζή, Λοΐζο κ.ά.

Φέτος συμπληρώνονται 15 χρόνια από τη δημιουργία της χορωδίας. Πώς σκοπεύετε να εορταστεί η επέτειος;

Επιστρέφουμε στον γενέθλιο χώρο του Παπαφειού, εκεί όπου κάναμε την πρώτη δημόσια εμφάνισή μας, με μια συναυλία στις αρχές του Ιουνίου, κουβαλώντας στις αποσκευές μας τραγούδια όλων αυτών των δεκαπέντε χρόνων, τα τραγούδια μιας ζωής που έφτασε στην εφηβεία της. Μαζί μ' αυτά και πράγματα νέα. Όπως το «Παραμύθι χωρίς όνομα» του Μάνου Χατζιδάκι, αλλά και ένα νέο μουσικό σχήμα, το τέταρτο στη σειρά, την Ορχήστρα Παραδοσιακής μουσικής.